

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет музичного мистецтва та хореографії
Кафедра музикознавства та музичної освіти

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор
з науково-методичної
та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Музична культура сучасності

для студентів

спеціальності: 025 Музичне мистецтво

освітнього рівня: другого (магістерського)

освітньої програми: 025.00.01 Музичне мистецтво

Київ – 2023

Розробник:

Розробник: Ольга ЛІГУС, кандидат мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри музикознавства та музичної освіти

Викладач:

Ольга ЛІГУС, кандидат мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри музикознавства та музичної освіти;

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри музикознавства та музичної освіти

Протокол від "28" серпня 2023 року № 11

Завідувач кафедри _____ Ольга ОЛЕКСЮК

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми
_____.2023 р.

Гарант освітньої програми _____ Ольга ОЛЕКСЮК

Робочу програму перевірено
_____.2023 р.

Заступник декана _____ Інна ТКАЧЕНКО

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р.,
протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р.,
протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р.,
протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р.,
протокол № ____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
«Музична культура сучасності»		
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	4/120	
Курс	5	-
Семестр	9-10	-
Кількість змістових модулів з розподілом:	2	
Обсяг кредитів	4	-
Обсяг годин, у тому числі:	120	-
Аудиторні	32	-
Модульний контроль	8	-
Семестровий контроль	30	-
Самостійна робота	50	-
Форма семестрового контролю	екзамен	-

Викладання курсу «Музична культура сучасності» здійснюється в аудиторії. У випадку введення локдауну внаслідок масового поширення вірусної інфекції заняття можуть повноцінно проходити у дистанційному форматі з використанням ЕНК, розміщеного на платформі Moodle.

2. Мета і завдання навчальної дисципліни

Мета курсу полягає в організації процесу пізнання та осмислення закономірностей і особливостей розвитку музичної культури другої половини ХХ – початку ХХІ століття.

Завдання курсу

- розвинути уявлення про невіддільність розвитку музичного мистецтва від суспільно-політичних та соціокультурних процесів ХХ ст. та сьогодення;
- прищепити інтерес до аналізу подій і явищ у соціокультурному та художньо-мистецькому просторі другої половини ХХ – початку ХХІ ст.;
- розвинути навички аналітично-пошукової роботи з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.
- сформувати спеціальний термінологічно-поняттєвий апарат знань;
- розвинути образно-емоційного ставлення у сприйнятті музичного матеріалу;
- ознайомити з художніми практиками музичної культури другої половини ХХ – початку ХХІ ст. (стилями, напрямками, жанрами музичного мистецтва та композиторськими техніками);
- стимулювати активну позицію студента-виконавця як інтерпретатора, експерта і пропагандиста сучасного музичного мистецтва;

- розвинути естетичний та музичний смак;
- сформувані критерії самостійної оцінки творів сучасного музичного мистецтва;
- розвинути навички аналітичного та критичного мислення;
- заохотити до участі в сучасному музичному процесі.

У процесі вивчення курсу Музичної культури сучасності студенти повинні **знати**:

- терміни та поняття, що складають категоріальний апарат курсу;
- періодизацію історії музичного мистецтва другої половини ХХ – початку ХХІ ст.;
- соціально-історичний та культурний контекст музичного явища, що вивчається;
- закономірності розвитку музичного мистецтва другої половини ХХ – початку ХХІ ст.;
- знакові події та явища сучасного музичного життя та культури;
- стильові тенденції в музичній творчості та виконавстві другої половини ХХ – початку ХХІ ст.;
- жанрові пріоритети в музичній творчості та виконавстві другої половини ХХ – початку ХХІ ст.;
- основні види композиторських технік другої половини ХХ – початку ХХІ ст.;
- творчість зарубіжних композиторів другої половини ХХ – початку ХХІ ст.;
- творчість українських композиторів другої половини ХХ – початку ХХІ ст.;
- методологію та методику аналізу музичних творів сучасних композиторів.

Студенти повинні **вміти**:

- добре орієнтуватися в сучасному суспільно-політичному та соціокультурному просторі;
- визначати пріоритетні явища події і факти сучасного музичного процесу;
- розпізнавати авторські стилі визначних композиторів другої половини ХХ – початку ХХІ ст.;
- аналізувати сучасні музичні твори з урахуванням знань стилів, напрямів та композиторських технік ХХ та ХХІ ст.;
- характеризувати головні тенденції розвитку музичного мистецтва у соціально-історичному та культурному контекстах;
- розкрити характер змін музичного мистецтва на різних етапах його розвитку;
- слухати музику, образно висловлюватись щодо характеру, ідейного значення музичних творів, їх цінності;
- аналізувати засоби музичної виразності, визначати стиль та жанр творів, їх художню цінність, вирізняти типологічні та специфічні риси того або іншого музичного явища;
- вміти ідентифікувати за стильовими, жанровими та стилістичними ознаками музичні зразки, окремі музичні твори другої половини ХХ – початку ХХІ ст.

У процесі вивчення курсу студент формує такі **програмні компетентності**:

Загальні компетентності:

- ЗК 2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК 3. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
- ЗК 4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 8. Здатність працювати в міжнародному контексті.
- ЗК 9. Здатність працювати автономно.

Фахові компетентності:

- СК 1. Здатність створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції.
- СК 2. Усвідомлення процесів розвитку музичного мистецтва в історичному контексті у поєднанні з естетичними ідеями конкретного історичного періоду.
- СК 4. Здатність інтерпретувати художні образи у музикознавчій / виконавській / педагогічній діяльності.
- СК 5. Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.
- СК 7. Здатність аналізувати виконання музичних творів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету.

Програмні результати навчання:

- РН-1. Володіти професійними навичками виконавської, творчої та педагогічної діяльності.
- РН-3. Визначати стильові і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у виконавстві.
- РН-4. Професійно здійснювати аналіз музично-естетичних стилів та напрямків.
- Вибудовувати концепцію та драматургію музичного твору у виконавській діяльності, створювати його індивідуальну художню інтерпретацію.
- РН-6. Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.
- РН-7. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

№ п/п	Назви модулів і тем	Усь ого	Види занять та розподіл годин		
			Аудиторні		Сам ості йна роб ота
			Лек ції	Сем інар ські заня ття	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Музична культура другої половини ХХ ст.					
1.1.	Музичне мистецтво повоєнного часу: соціокультурний, жанрово-стильовий аспекти	28	4	4	20
1.2.	Музичний авангард: персоналії, стилі, техніки	28	4	4	20
Модульний контроль		4			
Всього за семестр		60	8	8	40
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Музична культура кінця ХХ – початку ХХІ ст.					
2.1.	Музичне мистецтво епохи постмодерну	13	4	4	5
2.2.	Жанрово-стильові аспекти музичної творчості 1990 – 2010-х років	13	4	4	5
Модульний контроль		4			
Семестровий контроль		30			
Разом		60	8	8	10

5. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Музична культура другої половини ХХ ст.

Тема 1.1. Музичне мистецтво повоєнного часу: соціокультурний, жанрово-стильовий аспекти

Політичні, економічні та соціокультурні умови розвитку музичної культури повоєнного періоду. Осмислення в музичному мистецтві наслідків другої світової війни. Нові форми політичного театру, політичної ораторії, пісні протесту. Посилення релігійної тематики. Подальший розвиток національних шкіл позаєвропейських країн, народів Сходу. Продовження творчості видатних зарубіжних (П. Хіндеміт, Д. Мійо, К. Орф, Б. Бріттен, Е. Варез, О. Мессіан, К. Чавес). Жанрові пріоритети, стильові риси творчості.

Література основна: 1–3.

Додаткова: 1, 3–7, 9, 11–13, 17–20.

Тема 1.2. Музичний авангард: персоналії, стилі, техніки

Соціокультурні та естетичні передумови виникнення авангарду. Поступ і модифікація додекафоного принципу. Серія, серіалізм. Пуантилістичні форми в серійній та серіальній музиці. Стабільні та мобільні алеаторичні системи, комбінаторика. Алеаторика зовнішньої та внутрішньої форми. Сонористика – музика звучностей. Поєднання різностильових ознак та технік в одному творі. Види електронного синтезу, електроакустичний метод. Огляд творчості корифеїв музичного авангарду повоєнного періоду: Я. Ксенакіса, Д. Лігеті, Л. Ноно, Дж. Кейджа, П. Булеза, К. Штокгаузена. Аналіз різних композиторських технік у творах цих митців.

Література основна: 1–3.

Додаткова: 2, 3, 6–8, 10, 12, 14–16.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Музична культура кінця ХХ – початку ХХІ ст.

Тема 2.1. Музичне мистецтво епохи постмодерну

Економічні та соціокультурні умови розвитку музичної культури рубежу ХХ – ХХІ ст.: розширення світового інформаційного простору. Поняття сучасного не є синонімом нового, а радше, актуального. Музична культура й мистецтво в контексті глобалізаційних процесів. Стрімке зростання темпів поширення масової культури, технологічно зрощуваної з сучасними засобами масової інформації. Порушення цілісності традиційної для європейської культури тріади «композитор – виконавець – слухач». Технологічні аспекти розвитку музичного мистецтва. Багатоукладність музичного середовища, співіснування різних «інтонаційних практик». Віртуалізація музичного мистецтва. Постсучасність (postmodernity) або постсучасний стан (postmodern condition) суспільства, його основні риси.

Література основна: 1–3.

Додаткова: 1, 3, 5, 11, 13, 17–23.

Тема 2.2. Жанрово-стильові аспекти музичної творчості 1990 – 2010-х років

Музичний театр: опера (найскладніший та найпривабливіший жанр музичного мистецтва). Історична тематика: М. Адамо «Лісістрата» (2005); Дж. Адамс «Doctor Atomic» (2005); В. Балей «Голодомор. Червона земля. Голод» (2013); Г. Парра «Доброзичливий» (2019) та ін. Неосередньовічні (neo-medieval): К. Сааріахо «Любов здалеку» (2000). Камерна опера та моноопера: М. Ван дер Аа «One» (2000), «Hypermusic Prologue» (2009), Г. Парра «Моє зрадливе світло» (2011), Л. Юріна «Леді Лазарус» (2016), «Ентропія» (2019). Експресіонізм: Т. Адес «Винищуючий ангел» (2017). Необарокові та неоромантичні риси в музиці, у драматургії – елементи психологічної драми, комедії, сюрреалізму й театру абсурду.

Жанри симфонічної музики. Симфонія втрачає канонічність, відхід від епічного, драматичного, ліричного типів симфонізму. Інші типи естетики й драматургії (медитативна). Дж. К. Адамс «City Noir» (2009); Дж. Л. Адамс: «Весоме Океан» (2013). Унсук Чин Концерт для віолончелі з оркестром (2009), Тан Дун: 14 симфоній та понад 30 творів для соліста та оркестру. Поєднання традицій Сходу і Заходу. Симфонічна творчість К. Пендерецького: Симфонія № 5 «Корейська» (1992), Симфонія № 6 «Китайські пісні» для баритона та оркестру; Симфонія № 7 «Сім воріт Єрусалима» (1996).

Література основна: 1–3.

Додаткова: 2, 4, 5, 6, 8, 10–12, 15 –18, 22–25.

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Навчальні досягнення із дисципліни «Музична культура сучасності» оцінюються за кредитно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок. Контроль успішності студентів з урахуванням поточного та підсумкового оцінювань здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, де зазначено види й терміни контролю.

Кожний модуль включає бали за відвідування лекцій, відвідування і роботу на семінарських, лабораторних заняттях, виконання самостійної роботи, модульну контрольну роботу.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом на лекційних, практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг виконання завдань;
- якість виконання завдань.

Систему рейтингових балів для різних видів контролю подано у таблиці

Семестр 9

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекційних занять	1	4	4	4	4
Відвідування семінарських занять	1	4	4	4	4
Робота на семінарських заняттях	10	4	40	4	40
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10
Разом			83		83
Максимальна кількість балів: $83 + 83 = 166$					
Коефіцієнт: $166 : 60 = 2,76$					

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

№ П/П	Тема	Зміст завдань
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Музична культура другої половини ХХ ст.		
1.1.	Музичне мистецтво повоєнного часу: соціокультурний, жанрово-стильовий аспекти	<ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати пропоновану літературу. 2. Занотувати визначення основних понять і термінів з теми. 3. Виписати характерні умови розвитку музичного мистецтва означеного періоду. 4. Законспектувати основні відомості біографій видатних композиторів середини ХХ ст. 5. Слухати й аналізувати пропоновані музичні твори.
1.2.	Музичний авангард: персоналії, стилі, техніки	<ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати пропоновану літературу. 2. Занотувати визначення основних понять і термінів з теми. 3. Виписати характеристики провідних композиторських технік 4. Законспектувати основні відомості біографій видатних західноєвропейських композиторів другої хвилі авангарду. 5. Слухати й аналізувати пропоновані музичні твори.
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Музична культура кінця ХХ – початку ХХІ ст.		
2.1.	Музичне мистецтво епохи постмодерну	<ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати пропоновану літературу. 2. Занотувати визначення основних понять і термінів з теми. 3. Виписати умови та тенденції розвитку музичного мистецтва означеного періоду. 4. Слухати й аналізувати пропоновані музичні твори.
2.3.	Жанрово-стильові аспекти музичної творчості 1990 – 2010-х років	<ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати пропоновану літературу. 2. Занотувати визначення основних понять і термінів з теми. 3. Виписати основні жанрові вектори творчості композиторів означеного періоду. 4. Законспектувати відомості біографій видатних композиторів сучасності та виписати знакові твори. 5. Слухати й аналізувати пропоновані музичні твори.

Якість опрацювання самостійної роботи оцінюється за допомогою тестових завдань, розміщених на платформі Moodle. Результат визначається автоматизованою системою. Максимальна кількість балів за виконання завдань для самостійної роботи: 5.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль знань здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу змістового модуля. Виконання модульних контрольних робіт здійснюється з використанням електронних завдань.

Форма проведення: комп'ютерне тестування Moodle

Максимальна кількість балів: 25 (за кожен правильну відповідь – 1 бал)

6.4. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками.
B	82 – 89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75 – 81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69 – 74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60 – 68 балів	Достатньо – мінімальний можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35 – 59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1 – 34 балів	Незадовільний з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

Якщо дисципліна вивчається протягом двох і більше семестрів, то семестрові оцінки визначаються в установленому порядку в межах стобальної шкали, а підсумкова – як середня зважена оцінка.

Форми проміжного контролю визначаються кафедрою самостійно і чітко прописуються в робочій навчальній програмі.

Кількість балів, яку студент набрав під час вивчення дисципліни, оголошується на останньому практичному (семінарському, лабораторному) занятті.

Результати проміжного та підсумкового контролю знань зазначаються у відомості обліку успішності, а загальна підсумкова оцінка – в індивідуальному навчальному плані студента (ІНПС).

Семестровий контроль в Університеті здійснюється у формі, передбаченій навчальним планом.

7. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ

Разом –120 год.: лекції – 16 год., семінарські – 16 год., МКР – 8 год.,
самостійна робота – 50 год., семестровий контроль – 30 год.

Модулі	Модуль 1		Модуль 2	
Назва модуля	Музична культура другої половини ХХ ст.		Музична культура кінця ХХ – початку ХХІ ст.	
Кількість балів за модуль	83 бали		83 бали	
	1.1.	1.2.	2.1.	2.2.
Теми лекцій	Музичне мистецтво повоєнного часу: соціокультурний, жанрово-стильовий аспекти	Музичний авангард: персоналії, стилі, техніки	Музичне мистецтво епохи постмодерну	Жанрово-стильові аспекти музичної творчості 1990 – 2010-х років
Лекції (8 балів)	1 + 1	1 + 1	1 + 1	1 + 1
Семінарські заняття (88 балів)	(1+10)*2	(1+10)*2	(1+10)*2	(1+10)*2
Самостійна робота (20 балів)	5	5	5	5
Види поточного контролю (50 балів)	Модульна контрольна робота (25 балів)		Модульна контрольна робота (25 балів)	
Загальний бал	166			
Коефіцієнт	166: 60 = 2,76			

8. Рекомендована література

Основна:

1. Павлишин С. С. Музика двадцятого століття: навчальний посібник. Львів: БаК, 2005. 232 с.
2. The Cambridge History of 20th cen. Music. /ed. J. Samson. Cambridge University Press. 2004.
3. The Oxford History of Western Music: R. Taruskin. Music in the early 20th century. Oxford University Press. 2010.

Додаткова:

1. Андросова Д. Авангард – поставангард у фортепіанній творчості О. Мессіана і його сучасників // Українська музика. 2017. Вип. 2 (24). С. 107–114.
2. Боднарчук Т. В. Постмодернізм: до питання аналізу дефініції // Наукові записки Терноп. нац. пед. університету ім. В. Гнатюка. Серія: Мистецтвознавство. Тернопіль, 2006. № 2 (17). С. 32–37.
3. Григоренко О. Г. Джон Кейдж і музична культура США ХХ століття. Автореф. ... канд мист-ва. 17.00.03. музичне мистецтво. Київ, 2010. 20 с.
4. Жарков О. М. Техніка композиції як мовний механізм: від правила до звучання // Науковий вісник НМАУ імені П. І. Чайковського. Київ, 2021. Вип. 132. С. 9–23.
5. Жукова О. Фортепіанні цикли Ф. Пуленка в контексті національної жанрової традиції // Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського. Смыслові засади музичної творчості. Київ, 2006. Вип. 59. С. 127–134.
6. Калашник М. П., Татарнікова А. А. Уславлення любові єднання в триптиху сценічних кантат К. Орфа // Традиції та новації у вищій архітектурно-художній освіті : зб. наук. пр. Харків : ХДАДМ, 2020. Вип. 1. С. 45–48.
7. Каціон О. Питання новаторства та експерименту в зарубіжній та вітчизняній музиці ХХ століття // Київське музикознавство. 2009. Вип. 30. С. 25–32.
8. Коновалова І. Ю. Феномен композитора в європейській музичній культурі ХХ століття: особистісні та діяльнісні аспекти. Дис.... докт. мист-ва. 26.00.01. теорія та історія культури. Харків, 2019.
9. Крицька І. О. Особливості творчого мислення К. Штокгаузена: серіальність, музичний час, метод медіації. Автореф.... канд мист-ва. 17.00.03 музичне мистецтво. Київ, 2008. 18 с.
10. Лалл Дж. Мас-медіа, комунікація, культура: глобальний підхід. Київ : К.І.С., 2002. 264 с.
11. Майденберг-Тодорова К. Поетика та семантика композиції у творчості П. Булеза та Дж. Кейджа // Музичне мистецтво і культура. Одеса, 2012. Вип. 16. С. 262–270.
12. Малий Д. Специфіка композиторського мислення в музиці останньої третини ХХ – початку ХХІ ст. Дис... канд.. мистецтв-ва. 17.00.03. муз. мистецтво. Харків, 2018. 218 с.
- 13.
14. Песчанський О. «Математична модель музики» очима математика та музиканта: трактати Леонарда Ейлера та Пауля Хіндемита // Київське музикознавство. 2010. Вип. 31. С. 159–164.

15. Приходько А. В. Рецепція музичного авангарду в соціокультурному просторі ХХ століття. Дис... канд. мист-ва. 26.00.01. теорія та історія культури. Київ, 2016. 210 с.
16. Решетілов Б. Пауль Гіндеміт. Тема з варіаціями «Чотири темпераменти» для фортепіано та струнного оркестру: особливості жанру, концепція Людини // Київське музикознавство. 2019. Вип. 58. С. 113–127.
17. Рябчун І. В. Особливості аналізу фортепіанних творів Я. Ксенакіса // Художня культура. Актуальні проблеми. Київ, 2020. Вип. 16. №1. С. 142–148.
18. Савченко В. Фортепіанний концерт Д. Лігеті: смислові трансформації жанру // Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського. Смислові засади музичної творчості. Київ, 2006. Вип. 59. С. 155–161.
19. Сильвестров В. Дочекайся музики. Лекції-бесіди: за матеріалами зустрічей, організованих Сергієм Пілютиковим. К. : Дух і літера, 2011. 376 с.
20. Скрипник О. Феномен алеаторики у творчості композиторів ХХ століття: естетико-культурологічний аспект // Наук. вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського. Композитор і сучасне соціокультурне середовище. Київ, 2009. Вип. 75. С. 155–171.
21. Соляник М. Струнний квартет №3 Б. Бріттена як феномен пізнього стилю композитора // Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти. Харків, 2019. Вип. 55. С. 50–60.
22. Сюта Б. Музична творчість 1970 – 1990-х років: параметри художньої цілісності : монографія. Київ : Грамота, 2006. 256 с.
23. Шань Юйань Вокальна творчість Д. Мійо // Музичне мистецтво і культура. Одеса, 2021. Вип.33. Кн. 1. С. 121–130.
24. Щириця Д. Творчість Едгара Вареза: взаємодія традиційного та креативного: Дис... канд. мист-ва. 17.00.03 музичне мистецтво. Київ, 2019. 228 с.
25. Якимчук О. М., Белова Н. В. Мессіан аналізує Мессіана: авторські коментарі до фортепіанного циклу «Двадцять поглядів на немовля Ісуса» Аспекти історичного музикознавства. Харків, 2018. Вип. 14. С. 36–48.

9. Додаткові ресурси

Електронний навчальний курс «Музична культура сучасності»:

Режим доступу <https://elearning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=26664>

Рівень музики. Режим доступу:

<https://sites.google.com/view/muzliteratura1>

Словник-довідник музичних термінів: Режим доступу

<http://term.in.ua/>

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Музична культура другої половини ХХ ст.

Тема 1.1. Музичне мистецтво повоєнного часу: соціокультурний, жанрово-стильовий аспекти

Семінарське заняття № 1

1. О. Мессіан: естетика, жанрова палітра, стилістика творчості
2. Нова англійська опера Б. Бріттена крізь призму традицій та інновацій
3. Тема Голокосту у творчості Д. Мійо та А. Шенберга 50-60-х років ХХ ст.

Література основна: 1–3.

Додаткова: 1, 3, 6, 7, 9, 17, 20.

Семінарське заняття № 2

1. Жанрово-стильові орієнтири пізнього періоду творчості П. Хіндемита
2. Е.Варез: традиції та інновації творчого методу
3. Концепція музично-сценічного дійства К. Орфа

Література основна: 1–3.

Додаткова: 3, 5–7, 11–13, 19.

Тема 1.2. Музичний авангард: персоналії, стилі, техніки

Семінарське заняття № 3

1. Космологічна концепція музики К. Штокгаузена
2. Специфіка стохастичної композиції Я. Ксенакіса
3. Естетика і техніка музичної композиції П. Булеза

Література основна: 1–3.

Додаткова: 3, 6–8, 10, 12, 14.

Семінарське заняття № 4

1. Творчий портрет Д. Лігеті у контексті музичного авангарду другої половини ХХ ст.
2. Л. Ноно: естетичні засади, жанрово-стильові тенденції творчості
3. Філософія творчості Дж. Кейджа

Література основна: 1–3.

Додаткова: 2, 3, 6, 7, 10, 12, 15, 16.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Музична культура кінця XX – початку XXI ст.

Тема 2.1. Музичне мистецтво епохи постмодерну

Семінарське заняття № 5

1. Філософські аспекти музичної культури *postmodern condition*.
2. Глобалізаційні процеси в сучасній музичному мистецтві.
3. Особливості функціонування комунікативної тріади «композитор» – «виконавець» – «слухач» у сучасній музичній культурі.

Література основна: 1 – 3.

Додаткова: 1, 3, 5, 11, 13, 17–23.

Семінарське заняття № 6

«Інтонаційні практики сучасного музичного середовища»

1. Перформативний поворот та його прояв у музичній культурі сучасності.
2. Пост-сучасне музичне мистецтво в контексті діалогу культур.
3. Характеристика інтонаційних практик сучасного середовища.

Література основна: 1 – 3.

Додаткова: 1, 3, 5, 11, 13, 17–23.

Тема 2.3. Жанрово-стильові аспекти музичної творчості 1990 – 2010-х років

Семінарське заняття № 7

1. Шляхи розвитку оперного жанру кінця XX – початку XXI ст.
2. Жанр симфонії у творчості композиторів Західної Європи та США.
3. Тенденції розвитку сучасної камерної музики.

Література основна: 1–3.

Додаткова: 2, 4, 5, 6, 8, 10–12, 15 –18, 22–25.

Семінарське заняття № 8

1. Творчі портрети видатних британських композиторів (Дж. Андерсон, Дж.Тавенер).
2. Жанрово-стильовий простір сучасного музичного мистецтва Східної Європи.
3. Творчість композиторів у сучасному кінематографі (Г. Шор, Дж. Ейнауді, Г. Циммер).

Література основна: 1–3.

Додаткова: 2, 4, 5, 6, 8, 10–12, 15 –18, 22–25.